

KONWENCJA KULTURALNA

między Rzeczpospolitą Polską, a Republiką Węgierską, podpisana w Budapeszcie dnia 31 stycznia 1948 r.

W imieniu Rzeczypospolitej Polskiej

BOLESŁAW BIERUT

PREZYDENT RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

podaje do powszechnej wiadomości:

W dniu trzydziestym pierwszym stycznia tysiąc dziewięćset czterdziestego ósmego roku podpisana została w Budapeszcie Konwencja kulturalna między Rzeczpospolitą Polską a Republiką Węgierską o następującym brzmieniu dosłownym:

KONWENCJA KULTURALNA

między

RZECZĄPOSPOLITĄ POLSKĄ

a

REPUBLIKĄ WĘGIERSKĄ

Rząd Rzeczypospolitej Polskiej i Rząd Republiki Węgierskiej pragnąc zacieśnić więzy przyjaźni

KULTURÁLIS EGYEZMÉNY

a

MAGYAR KÖZTÁRSASÁG

és a

LENGYEL KÖZTÁRSASÁG

között.

A Magyar Köztársaság kormánya és a Lengyel Köztársaság kormánya, attól a kívánságtól

między obu Narodami i korzystając z możliwości, jakie stworzyło odrodzenie demokracji w obu krajach

dążąc do osiągnięcia tego celu poprzez wymianę wartości kulturalnych i wzajemne poznanie życia intelektualnego i kulturalnego obu Krajów

postanowiły zawrzeć Konwencję Kulturalną i w tym celu wyznaczyły swoich Pełnomocników, a mianowicie:

Prezydent Rzeczypospolitej Polskiej:

Dr STANISŁAWA SKRZESZEWSKIEGO
Ministra Oświaty

Dr ALFREDA FIDERKIEWICZA
Posła Nadzwyczajnego i Ministra Pełnomocnego
Rzeczypospolitej Polskiej w Budapeszcie

Prezydent Republiki Węgierskiej:

Dr MOLNAR ERIKA
Ministra Spraw Zagranicznych

Dr ORTUTAY GYULA
Ministra Oświaty,

którzy po wymianie swoich pełnomocnictw uznanych za dobre i w należytej formie zgodzili się na następujące postanowienia:

Artykuł 1.

Obie Wysokie Umawiające się Strony postanawiają:

- a) poprzeć zorganizowanie katedry literatury i języka lub historii węgierskiej na jednym z uniwersytetów polskich oraz katedry literatury i języka lub historii polskiej na jednym z uniwersytetów węgierskich,
- b) popierać prace Instytutu Polskiego na Węgrzech oraz Instytutu Węgierskiego w Polsce,
- c) poprzeć zorganizowanie co najmniej jednego lektoratu języka polskiego na jednym z uniwersytetów węgierskich i jednego lektoratu języka węgierskiego na jednym z uniwersytetów polskich,
- d) popierać wymianę naukowców, słuchaczy szkół wszelkich typów i stopni, ułatwiać studia oraz przyznawać na zasadzie wzajemności stypendia naukowcom i studiującym w zakresie studiów lingwistycznych, literackich, historycznych i innych.

Artykuł 2.

Obie Wysokie Umawiające się Strony zawrą specjalną Konwencję regulującą zgodnie z usta-

zewetettve, hogy szorosabbra fűzzék a két nép közötti baráti kapcsolatokat és felhasználva azokat a lehetőségeket, amelyek a két ország demokratikus megújulásából adódnak,

ezt a célt a két ország művelődési értékeinek cseréje, valamint szellemi és kulturális életének kölcsönös megismerése útján óhajtván elérni,

kulturális egyezmény megkötését határozták el és e célból teljhatalmu megbízottaiként kijelölték:

a Magyar Köztársaság Elnöke:

dr. MOLNÁR ERIK
külügyminiszter és

dr. ORTUTAY GYULA
vallás- és közoktatásügyi miniszter urakat,

a Lengyel Köztársaság Elnöke:

dr. SKRZESZEWSKI STANISŁAW
közoktatásügyi miniszter és

dr. FIDERKIEWICZ ALFRÉD
rendkívüli követ és meghatalmazott miniszter urakat,

akik jó és kellő alakban talált meghatalmazásuk kicserélése után a következőkben állapodtak meg:

I. Cikk.

A Magas Szerződő Felek kötelezik magukat, hogy

- a) elősegítik egy magyar nyelvi és irodalmi vagy történelmi tanszék szervezését az egyik lengyel egyetemen és egy lengyel nyelvi és irodalmi vagy történelmi tanszék szervezését az egyik magyar egyetemen,
- b) megadják a szükséges támogatást a magyarországi Lengyel Intézet és a Lengyelországi Magyar Intézet működéséhez,
- c) előmozdítják legalább egy lengyel nyelv-tanfolyam létesítését az egyik magyar egyetem és legalább egy magyar nyelv-tanfolyam létesítését az egyik lengyel egyetemen,
- d) elősegítik a tudósoknak és minden fajta és fokú iskolák tanulóinak cseréjét, valamint tanulmányaikat és a viszonzóság elve alapján nyelvi, irodalmi, történelmi és egyéb tanulmányi ösztöndíjakat létesítenek a tudósok és főiskolai hallgatók számára.

II. Cikk.

A Magas Szerződő Felek külön egyezményt fognak kötni, amely a két ország törvényeinek

wodawstwem obu Krajów, zagadnienia prawne, związane ze studiami w szkołach wszelkiego typu, oraz uznawanie świadectw szkolnych, stopni naukowych i dyplomów.

Artykuł 3.

Obie Wysokie Umawiające się Strony porozumieją się co do ułatwień, które zostaną przyznane dzieciom obywateli pochodzących z Kraju drugiej Umawiającej się Strony, a przebywających na terytorium Strony pierwszej w celu kształcenia się w języku ojczystym i poznania kultury swego narodu.

Artykuł 4.

Obie Wysokie Umawiające się Strony popierać będą współpracę pomiędzy instytucjami i towarzystwami naukowymi, związkami zawodowymi, towarzystwami przyjaźni i innymi organizacjami społecznymi, mającymi na celu zbliżenie kulturalne obu Narodów oraz instytucjami kultury ludowej, związkami młodzieżowymi i organizacjami sportowymi istniejącymi na terenie obu Krajów.

Artykuł 5.

Obie Wysokie Umawiające się Strony popierać będą uczestnictwo w kursach wakacyjnych, organizowanych przez Uniwersytety obu Krajów, jak również organizowanie wyjazdów grupowych w celach naukowych.

Artykuł 6.

Obie Wysokie Umawiające się Strony popierać będą wystawianie dzieł muzycznych, sztuk teatralnych i filmów oraz organizowanie wystaw w celu umożliwienia wzajemnego poznania osiągnięć życia kulturalnego i sztuki drugiego Kraju.

Artykuł 7.

Obie Wysokie Umawiające się Strony dążyć będą do zacieśnienia współpracy między radiofoniami i instytucjami filmowymi obu Krajów.

Artykuł 8.

Każda z Wysokich Umawiających się Stron umożliwi naukowcom poleconym przez Stronę drugą studiowanie materiałów w muzeach, archiwach i bibliotekach istniejących na terenie swego kraju, w granicach obowiązujących w tej mierze przepisów prawnych.

Artykuł 9.

Obie Wysokie Umawiające się Strony zobowiązują się:

megfelelően szabályozza a különböző fajta iskolákban folytatott tanulmányokat, valamint a bizonyítványok, oklevelek és egyetemi fokozatok elismerésével kapcsolatos jogi kérdéseket.

III. Cikk.

A Magas Szerződő Felek meg fogják egyezni ama könnyítések tekintetében, amelyeket az egyik Szerződő Fél olyan állampolgárai gyermekeinek, akik a másik Szerződő Fél területén élnek, megadnak abból a célból, hogy tanulmányaikat anyanyelvükön folytassák és nemzeti kulturájukat megismerjék.

IV. Cikk.

A Magas Szerződő Felek elő fogják segíteni a tudományos intézmények és társaságok, szakszervezetek, baráti egyesületek és egyéb olyan társadalmi szervezetek együttműködését, amelyek a két ország közötti kulturális közeledést szolgálják, valamint a két ország területén lévő népművelési intézmények, ifjúsági egyesületek és sportszervezetek közötti együttműködést.

V. Cikk.

A Magas Szerződő Felek elő fogják segíteni a két ország egyetemei által szervezett nyári tanfolyamokon való részvételt, valamint csoportos tanulmányi utazások megszervezését.

VI. Cikk.

A Magas Szerződő Felek elő fogják mozdítani zeneművek, szindarabok, filmek bemutatását és kiállítások rendezését abból a célból, hogy mindkét országban megismertessék a másik ország szellemi és művészeti életének alkotásait.

VII. Cikk.

A Magas Szerződő Felek szorosabbra fogják fűzni az együttműködést a két ország rádiói és film-intézményei között.

VIII. Cikk.

Mindkét magas Szerződő Fél lehetővé fogja tenni a másik által ajánlott tudósok számára az országának területén lévő muzeumok, levéltárak, könyvtárak anyagának tanulmányozását az e tárgyban érvényben lévő törvényes rendelkezések határain belül.

IX. Cikk.

A Magas Szerződő Felek kötelezik magukat, hogy

- a) popierać akcję przekładów wartościowych dzieł literackich i naukowych polskich na język węgierski oraz węgierskich na język polski, jak również ułatwiać wydawanie i wymianę książek, periodyków, prasy codziennej oraz innych publikacji,
- b) ułatwiać wzajemnie działalność agencji prasowych i pracę korespondentów obu Krajów.

Artykuł 10.

Dla zabezpieczenia realizacji zadań określonych niniejszą Konwencją, zostanie utworzona w możliwie jak najkrótszym czasie polsko-węgierska Komisja Mieszana, która składać się będzie z dwóch Podkomisji, jednej z siedzibą w Warszawie, drugiej w Budapeszcie. Ilość członków każdej Podkomisji będzie jednakowa.

Na czele każdej Podkomisji stanie przewodniczący wyznaczony przez Rząd Kraju, w którym dana Podkomisja pracuje. W skład każdej Podkomisji wejdą ponadto delegaci zainteresowanych Ministerstw oraz przedstawiciele Poselstwa drugiej Umawiającej się Strony.

Spis delegatów do obu Podkomisji zostanie przedłożony do aprobaty obu Umawiającym się Stronom.

Podkomisje mogą zapraszać do współpracy rzeczoznawców wybranych spośród przedstawicieli instytucji kulturalnych oraz Związków Zawodowych obu Państw. Rzeczoznawcy mogą być dopuszczeni do prac obu Komisji jedynie w charakterze doradców.

Artykuł 11.

Posiedzenia Komisji Mieszanej odbywać się będą na przemian w Warszawie i w Budapeszcie, nie rzadziej niż raz na rok. Pierwsze posiedzenie odbędzie się w Budapeszcie, w przeciągu trzech miesięcy po wymianie dokumentów ratyfikacyjnych niniejszej Konwencji.

Przewodniczącego posiedzeń Komisji Mieszanej będzie mianował Rząd Węgierski, gdy posiedzenie odbywać się będzie w Warszawie, zaś Rząd Polski, jeśli posiedzenie odbędzie się w Budapeszcie.

Komisja Mieszana ustali program prac Komisji oraz obu Podkomisji.

Na swych plenarnych posiedzeniach Komisja Mieszana formułuje wnioski odnośnie wykonania niniejszej Konwencji i bada rezultaty osiągnięte w czasie jej realizowania.

Wydatki Komisji Mieszanej pokrywać będzie Kraj, w którym obradują obie Strony, wydatki Podkomisji — Kraj, w którym dana Podkomisja pracuje.

- a) támogatják az értékes irodalmi és tudományos munkák lefordítását magyar nyelvről lengyel nyelvre és lengyel nyelvről magyar nyelvre, valamint előmozdítják könyvek, folyóiratok, ujságok, napilapok és egyéb kiadványok kiadását és cseréjét,
- b) kölcsönösen elősegítik a két ország sajtóügynökségeinek és tudósítóinak működését.

X. Cikk.

A jelen egyezményben foglalt feladatok végrehajtására a lehető legrövidebb időn belül magyar-lengyel Vegyesbizottság alakul, amely két tagozatból áll. Az egyik tagozat székhelye Budapesten, a másik Varsóban lesz. A két tagozat tagjainak létszáma azonos lesz.

Mindkét tagozat élén annak az országnak kormányja által kinevezett elnök főg állni, amelynek területén a tagozat működik. Mindkét tagozat tagjai lesznek továbbá az érdekelt minisztériumok kiküldöttei és a másik Szerződő Fél követségének képviselői.

A két tagozatba kiküldött delegátusok névsora a két Szerződő Fél elé terjesztendő jóváhagyás végett.

A tagozatok igénybe vehetik a két ország kulturális intézményeinek és szakszervezeteinek képviselői közül kiválasztott szakértők közreműködését. A szakértőka két tagozat munkájában csak tanácsadói minőségben vehetnek részt.

XI. Cikk.

A Vegyesbizottság évente legalább egyező ülészik, felváltva Budapesten és Varsóban.

Az első ülészak Budapesten lesz, a jelen Egyezmény megerősítési okmányainak kicserélésétől számított három hónapon belül.

A Vegyesbizottság Elnökét, amikor az Varsóban ülészik, a Magyar Kormány nevezi ki és amikor az ülést Budapesten tartják, a Lengyel Kormány.

A Vegyesbizottság fogja megállapítani a saját, valamint két agozatának munkarendjét.

A Vegyesbizottság együttes ülésein javaslatokat tesz a jelen Egyezmény végrehajtására vonatkozólag és megvizsgálja az annak alkalmazása folyamán elért eredményeket.

A Vegyesbizottság költségeit az az ország fedezi, ahol a két fél tárgyalásai folynak, az egyes tagozatok költségeit pedig az az ország, ahol az, illető tagozat székel.

A r t y k u ł 1 2.

Konwencja niniejsza zostaje zawarta na okres lat pięciu licząc od dnia wejścia jej w życie. O ile nie zostanie wypowiedziana przez żadną z Umawiających się Stron na sześć miesięcy przed upływem terminu, ważność Konwencji przedłuża się automatycznie na okres dalszych pięciu lat.

Konwencja niniejsza będzie ratyfikowana możliwie najprędzej. Wymiana dokumentów ratyfikacyjnych nastąpi w Warszawie.

Konwencja staje się prawomocna 30 dni po wymianie dokumentów ratyfikacyjnych. Jednocześnie układ polsko-węgierski o współpracy intelektualnej zawarty w Warszawie dnia 21 października 1934 r. traci swą ważność.

Na dowód czego wymienieni Pełnomocnicy podpisali niniejszą Konwencję i opatrzyli ją swymi pieczęciami.

Sporządzono w Budapeszcie dnia 31 stycznia 1948 roku w dwóch oryginalnych egzemplarzach w języku polskim i węgierskim i obydwa teksty są miarodajne.

Za Polskę

(—) ST. SKRZESZEWSKI

(—) Dr ALFRED FIDERKIEWICZ

L. S.

Za Węgry

(—) MOLNÁR ERIK

(—) ORTUTAY GYULA

Po zaznajomieniu się z powyższą Konwencją uznaliśmy ją i uznajemy za słuszną zarówno w całości, jak i każde z postanowień w niej zawartych; oświadczamy, że jest przyjęta, ratyfikowana i potwierdzona oraz przyrzekamy, że będzie niezmiennie zachowywana.

Na dowód czego wydaliśmy Akt niniejszy, opatrzony pieczęcią Rzeczypospolitej.

W Warszawie, dnia 29 lipca 1948 roku.

XII. C i k k.

A jelen Egyezmény hatályba lépésének napjától számított öt évi időtartamra köttetik.

Ha valamelyik Szerződő Fél az Egyezményt a lejárat előtt hat hónappal fel nem mondja, az további öt évi időtartamra önmagától meghosszabbítotttnak tekintendő.

A jelen Egyezmény minél előbb meg fog erősítettni. A megerősítő okmányok Varsóban fognak kicseréltetni.

Az Egyezmény a megerősítési okmányok kicserélése után harminc nappal lép életbe. Egyidejűleg hatályát veszti a Varsóban 1934. évi október hó 21.-napján a szellemi együttműködés tárgyában kötött magyar-lengyel egyezmény.

Ennek hitelül alulírott meghatalmazottak a jelen Egyezményt aláírták és pecsétjükkel ellátták.

Készült Budapesten, 1948. évi január hó 31. napján, két eredeti példányban: magyar és lengyel nyelven.

Mindkét szöveg hiteles.

A Magyar Kormány nevében:

(—) MOLNÁR ERIK

(—) ORTUTAY GYULA

(P. H.)

A Lengyel Kormány nevében:

(—) ST. SKRZESZEWSKI

(—) Dr. ALFRED FIDERKIEWICZ

(—) Bolesław Bierut

Prezes Rady Ministrów:

L. S.

(—) Józef Cyrankiewicz

Minister Spraw Zagranicznych:

(—) Zygmunt Modzelewski